

Ünnepélyes megemlékezések Rátóton

Az 1849. október 6-án kivégzett 13 aradi vértanú emlékére rendezett ünnepségre invitált Rátót község önkormányzata, Polgárőr Egyesülete a községben lévő Széll Kálmán kastély tulajdonosai, a Széll Kálmán Alapítvány, az Országos Erdészeti Egyesület, a Magyar Fejlesztési Bank Zrt., valamint a Szombathelyi Erdészeti Zrt.

A Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával felújított Aradi Emlékpark volt a színhelye a megemlékezésnek. A hagyományok szerint *Deák Ferenc*, a haza bölcse itt ültetett tölgyfákat a kivégzett hősök emlékére. E tölgyfák előtt kőtáblákba vésve olvashatjuk a vértanúk nevét. S mivel az elültetett csemetékből nőtt faóriásokból több kipusztult, a park felújítása során újak kerültek a helyükre.

A *Császár István* püspöki helynök celebrálta szentmise után a vendégeket fogadó Széll Kálmán kastélyból az emlékparkba vonuló meghívottakat, helybélieket a körmendi Batthyány Lovasbandérium, a Rátóti Tűzoltó Egyesület, valamint az OEE zászlajával felsorakozó, díszbe öltözött soproni egyetemisták csapata vezette.

Málics Ferenc polgármester köszöntője után az avatóbeszédet *V. Németh Zsolt*, a Vidékfejlesztési Minisztérium felelős államtitkára, a térség országgyűlési képviselője tartotta. A hazaszeretetre, szűkebb pátriánk megbecsülésére buzdító szavai után *Császár István* felszentelte a parkot, majd *Baranyay László*, az MFB elnök-vezérigazgatója mondott ünnepi beszédet. Ebből idézzük:

Baranyay László beszédét tartja

*„[...] a bála bő érzelmével áldom a vértanúk szent emlékét
bűségükért a Haza iránt, 's a magasztos példáért,
melyet az utódoknak adtamak;
's buzgó imával kérem a magyarok Istenét
hogy tegye diadalmassá a velőktig ható szöveget,
mely Hungária ajkairól a magyar nemzetbe zeng. Úgy legyen. Amen!”*

Tisztelt ünneplő Közönség! Barátaim!

Jót tesz a léleknek, erősíti az egységet minden ünnep. Az aradi vértanú emlékezete igaz magyar ünnep: közösséget formáló emléknep. Az aradi vesz-

tőhely innen félezer kilométerre van keletre, az előbb idézett szavakat innen 900 kilométernyire nyugatra, Turinban mondotta el a Magyarok Mózese, *Kossuth Lajos*. Az aradi véres nap 162 éve volt, a turini remete szavai 121 eszten-deje hangzottak el.

Téren és időn átívelő hatalmas lelki élmény: ez a magyarság! Csoda, az összetartozás, az egymásért viselt felelősség embert próbáló, mennyekig emelő édes terhe.

Úgy illik, hogy először is fejet hajtunk azok előtt, akik a legnagyobb szeretetről tettek tanúbizonyságot azzal, hogy életüket adták értünk, a mi szabadságunkért. Kérjük a magyarok Istenének áldását a vértanú tábornokokra, akiknek az aradi várakban végképpen egybefonódott sorsa szépen példázza, hogy magyarnak lenni nem származás, hanem elsősorban erkölcsi tartás, felelősség tudat.

Voltak a vértanúk közt német ajkúak, horvát, örmény, szerb; Leiningen-Westerburg Károly családja régibb nemességű volt, mint a Magyar Királyság; Poeltenberg Ernő Bécsben született; mindannyian a császári és királyi hadseregben tanulták a katonáskodást. És mégis: mind magyarok voltak, mind magyarrá lettek az elköteleződésben, a felelősségvállalásban.

[...] Nem meghalni akartak ők, hanem példamutató, eredményes munkálkodásukkal érdemelték ki a vértanúk koszorúját.

Mint tudjuk, maga a szabadságharc ellentmondásos körülmények között terebélyesedett ki, nemzeti önállóságunk egy igazi, nagy, megrendítő történelmi tragédia dramaturgiájával fordult vérzivatarba és végződött bitófák borzalmával.

Tudjuk, hogy a kortársak közül nem egy határozottan elítélte a fegyveres konfliktust Béccsel. Közéjük tartozott ennek az emlékligetnek az ültetője, a haza bölcse, *Deák Ferenc* is. Az elvi nézetkülönbségek azonban nem jelentették azt, hogy Deák Ferenc egyetértett volna a bécsi agresszióval, a császári önkénnyel. Deák Ferenc egész ifjú korától példásan élt, ahogyan egy angol kortárs fogalmazott: „Egyszerűsége által meghatározó, nagyszerű jellem” volt.

Deák Ferenc 1833-ban – alig harmincévesen! –, néhány héttel követi posztjának elfoglalása után, kizárólag

emberi erényei okán lett az alsótáblai ellenzék vezére Pozsonyban. Ezt a vezető szerepet azokon az országgyűléseken is megőrizte, amelyeken részt sem vett (ugyanis 1843-ban elvi, 1847-ben pedig egészségi okokból nem vállalta a képviselőiséget), és ő volt az első, akit 1848-ban követség hívott Pozsonyba, miniszternek az új, felelős magyar kormányba.

Deák Ferencnek jutott a történelmi feladat, hogy a bukás után tartsa a lelket a nemzetben, s később összekovácsolja a magyar nemzeti lét kereteit újabb két emberöltőre biztosító államalakulatot, az Osztrák–Magyar Monarchiát.

A mindig békét hirdető Deák Ferenc, aki családtalanul élt, de egész életében az árvák ügyének önzetlen szolgálója maradt, 1855-ben gyámságot vállalt az elhunyt óriás, Vörösmarty Mihály árvái fölött.

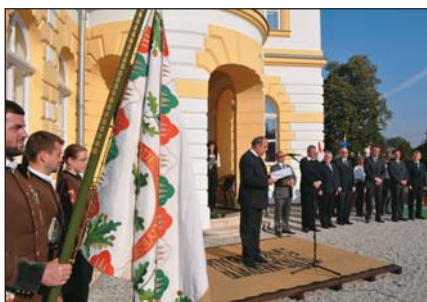
Vörösmarty Ilona 1867. szeptemberben nőül ment a rátóti birtokoshoz, az ifjú pénzügyi tehetséghez, Széll Kálmánhoz, Deák Ferenc kedves fiatal politikai tanítványához. Ezért töltötte utolsó nyarainak jó részét Deák itt, a vendégszerető Vas vármegyében, a családi-as Széll-kastélyban. A hely szelleme Rátóton találkozott a kor lelkével – és az idős Deák itt ültette az aradi vértanúkra emlékező erdőt. Hogyan is írta Arany János?

„Támadni kell, mindig nagyobb körökben,

Életnek ott, hol a mártir-tetem

Magát kiforrija csendes földi rögben:

Légy bű, s bízzál jövődbe, nemzetedem.”* (Magányban)

A megemlékezés koszorúinak elhelyezése után a kastélyparkban folytatódott az ünnepség. *Lantos Csabának*, a Széll Kálmán Alapítvány elnökének köszöntője után elnökünk, *Zambó Péter* megemlékezett az Országos Erdészeti Egyesület fennállásának 160 éve alatt történt fontosabb eseményeiről, megemlítve, hogy az Erdészeti Lapok a jövő évben ünnepli alapításának 150. évfordulóját.

Szöveg és kép: **Pápai Gábor**

Zambó Péter elnök és Lomniczi Gergely főtitkár főbajtása az Emlékfa előtt

Ez alkalommal dr. Seregi János, az MFB ügyvezető igazgatója belépett egyesületünkbe.